

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE
TASSA RISCOSSA	ITALY	GRUPPO I°/70% - AUTORIZZAZIONE DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991 - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE		RIVA PIAZZUTTA, 18 - 34170 GORIZIA - GORIZIA Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Pošni t/rn 11234499
PODUREDNIŠTVO:		Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Volitve na Tržaškem Umorjen Ivan Kramberger

V nedeljo, 7. in v ponedeljek 8. junija 1992 so bile na Tržaškem upravne volitve. Obnovili so se pokrajinski, občinski in rajonski sveti. Volilna preizkušnja je bila pomembna iz dveh razlogov: prvič zato, da se je pokazalo, kako utripa Trst z ozirom na spremembe v državi in na mednarodni ravni, in drugič zaradi odziva slovenskega prebivalstva na nov domači in širše vseslovenski položaj.

Splošna slika po upravnih volitvah ni spodbudna: Trst se je pomaknil odločno v desno. Vse protislovenske politične sile so pridobile na glasovih. Posebno so se okrepili misovci, kakopak na račun svojih protislovenskih izpadov, in postali tako druga politična sila v pokrajini. Zanimiv je tudi uspeh Severne lige, medtem ko sta krepko nazadovali tradicionalni vladni stranki, Krščanska demokracija in — še bolj — Socialistična stranka. Razočarani so najbrž tudi v taboru Demokratske lige (Occhetto in drugi), pa tudi obnovljeni komunisti niso ponovili uspeha s političnih volitev.

Skratka, zasuk v desno, pa tudi skoraj nepremostljive težave pri sestavi bodočih odborov.

ZADRŽANJE SLOVENSkih VOLIVCEV

Posebno poglavje predstavlja obnašanje slovenskih volilcev. Ti so večinoma ostali zvesti levičarskim strankam (Demokratska liga in Komunistična prenova) ter na njunih listah izvolili svoje prestavnike; na cedilo so pustili socialiste (kar je bilo pričakovati), na splošno pa se je v številu prejetih glasov močno okrepila Slovenska skupnost, kar pa ni bilo dovolj, da bi stranka pomnožila število svojih svetovalcev. Na občinskih volitvah je tako SSK prejela 4.490 glasov (2,9%), kar je za skoraj 1000 več kot na prejšnjih, na pokrajinskih pa 6.167 (3,6%), oz. 300 več kot na prejšnjih. Ali so začeli naposled slovenski volilci zapuščati italijanske stranke in pristajati na samostojno politično nastopanje? Težko je odgovoriti na to vprašanje. Zlasti preseneča nekam nesorazmerni porast glasov v občini in pokrajini. Podrobnejša analiza rezultatov bo dala odgovor na marsikatero vprašanje.

Posebno poglavje predstavljajo preference na tržaški občini. Z več kot 1000 preferencami je namreč svetovalsko mesto osvojil prof. Samo Pahor, ki je tako prehitel drugouvrščenega kandidata dr. Petra Močnika. Tudi slednji si je nabral lepo število glasov, toda očitno ne dovolj, da bi prevagal nad presenetljivim Pahorjem. Kaj naj rečemo o tem rezultatu? Svojevtrsten paradoks je, da izvoli stranka kot svojega edinega zastopnika neodvisnega kandidata, ki se razen tega odkrito izjavlja proti politiki stranke. Seveda, odločilno besedo imajo pri tem volilci, in demokracijskim pravilom igre ne more-

mo oporekati. Zagotovo pa Samo Pahor, ne glede na svoje bodoče delovanje, ni kandidat, ki bi predstavljal vso Slovensko skupnost. O tem naj pač razmisli pokrajinsko tajništvo stranke, ki je prav gotovo odgovorno za nastali položaj.

Najbrž pa bo treba tudi realno priznati, da se je razmerje sil znotraj Slovenske skupnosti obrnilo, da je t.i. katoliška komponenta v njej v položaju manjšine. Toda ali naj to pomeni, da mora ta komponenta znotraj stranke umolkneti in se pasivno prilagoditi novemu položaju? Prepričani smo, da to ne bi bilo ne v korist Slovenske skupnosti ne v korist slovenske manjšine.

Spectator tergestinus

Kako z novo vlado?

Zadnji ponedeljek je predsednik republike Scalfaro nadaljeval s pogajanjem za sestavo nove vlade. Te je začel že prejšnji teden, a jih je zaradi delnih upravnih volitev čez nedeljo prekinil. Na Kvirinalu so se zvrstile delegacije strank, še prej pa je Scalfaro sprejel bivša predsednika republike Leoneja in Cossigo ter oba predsednika zbornice Spadolinija in Napolitana. Slednji, ki je član PDS, je prav nedavno bil izvoljen za novega predsednika poslanske zbornice.

Veliko se piše in razpravlja, kdo bo novi ministrski predsednik. Gre pa tudi za način imenovanja novega mandatarja. Ustava namreč pravi, da državni poglavar imenuje predsednika vlade (s čimer, naj bi ta že postal dejanski šef izvršnega organa), čeprav je doslej veljala praksa, da predsednik republike najprej poveri mandat politični osebnosti, nakar se ta posvetuje s strankami in šele potem dokončno sprejme mandat. Za novega ministrskega predsednika se omenjajo socialistični voditelj

V Jurovskem Dolu, vasi blizu Lenarta na Štajerskem, je v nedeljo, 7. junija zvečer, prišlo do umora Ivana Krambergerja, čudaškega »dobrotnika iz Negove« in razvpitega predsedniškega kandidata izpred dveh let. Na Krambergerja, ki je na tamkajšnjem trgu pripravil politični shod (spet naj bi kandidiral za predsednika Republike), je iz bližnje hiše z lovsko puško streljal domačin, 42-letni P.R. Med prevozom v zdravstveni dom je Kramberger posledicam strelne rane v levi del prsi podlegel, kmalu zatem pa je na kraj nesreče prispel tudi notranji minister Bavčar. Osumljenec je bil prijat dve uri po izvršenem atentatu. Policija je na podlagi dosedanje preiskave spo-

Craxi, dosedanji tajnik DC Forlani ali predsednik senata Spadolini. Vse to pa je še zelo vprašljivo, kajti možno je, da bo Scalfaro tudi kaj presenetil. Za Craxija pa je več ovir, saj se vedno bolj zapleta zadeva podkupnin (tangenti) v Milanu, kjer je večina osumljenih osebnosti prav iz vrst PSI. Marsikdo si tudi želi novih osebnosti na čelu vlade, saj bi v naspornem primeru ne bilo veliko verjeti reformističnim težnjam, ki jih vsaj na zunaj vsi zagovarjajo.

Za praznik republike je predsednik Scalfaro na sprejemu diplomatskega zbora govoril o potrebi po miru v svetu. Posebej je tu omenil sedanje težko vojno stanje v nekdanji Jugoslaviji in dejal, da se je tu Evropa izkazala brez moči. To pa po njegovem mnenju kaže na neko bistveno vrzel, ki ne more najti odobravanja. S tem je novi državni poglavar jasno opozoril tako vodilni razred kot tudi javnost, da Evropa ne more in ne sme pasivno zreti na dogajanja na Balkanu.

Moskva financirala italijansko levico

Odkar so v nekdanji Sovjetski zvezi začeli z radikalnimi političnimi reformami, je politika »glasnosti« (prozornosti) dosegla najrazličnejša področja javnega življenja. Tako tudi nekdanje strogo tajne arhive bivše KGB in KPSZ. V njih je prišlo na dan veliko dokumentov s pobotnicami o dolgoletnem financiranju PCI, še kasneje pa (zadnja leta) obe njegovni naslednici.

Pa ne samo italijanske komuniste. Financiranja naj bi v seveda manjši meri prejeli tudi socialisti, prej pa še nekdanja PSIUP. V vseh ozirih naj bi šlo za velikanske vsote v milijonih in milijonih dolarjev. Vsi sedanji voditelji teh strank oz. njih naslednic pa vse to vztrajno zanikajo. Vsekakor so sami italijanski sodniki že prinesli v Italijo potrebno dokumentacijo, ki jo zdaj prevajajo iz rusčine. Na vsak način vse to pri naša omenjenim levičarskim silam veliko zadrege...

Znano je tudi, da so podobne oblike financiranja v bistvu nezakonite in v navzkrižju z obstoječimi zakonskimi določili. V teh dokumentih pa je še marsikaj drugega. Obstajale naj bi namreč tudi beležke o sovjetskem financiranju raznih terorističnih skupin na Zahodu, od Irske in Baskov do Rdečih brigad v Italiji. Po zadnjih vesteh naj bi bil za to neposredno odgovoren sam nekdanji sovjetski voditelj Mihajil Gorbačov, ki da je podpisal razne podobne dekrete. Kako se bo vse to razvijalo in razpletalo, bo pokazala bližnja prihodnost.

Spectator

Nevaren poklic - biti časnikar

Pri izvrševanju poklica je bilo ubitih 1. 1991 po vsem svetu 72 časnikarjev, med njimi kar 20 v bojih v Jugoslaviji, v zapor pa jih je prišlo 121. Njihovi dopisi so podvrženi cenzuri bolj ali manj strogi v 120 državah.

ročila, da ni šlo za politično ozadje, pač pa za osebne razloge oz. »antipatijo« do umorjenega. Tudi večina strank je izrazila upanje, da ne gre za politično nasilje. Svoje obžalovanje so izrazili tudi predsednik Republike Kučan, nadškof Šuštar in celo Tudjman. Stranka demokratične prenovе (bivši komunisti) pa je v Ljubljani pripravila celo žalno sejo za pokojnim, čeprav je isti prav bivše komuniste ozmerjal z najbolj grobimi izrazi, ki jih tu raje ne bi navajali.

KDO JE BIL IVAN KRAMBERGER

56-letni Kramberger je bil tako poznan, da o njem ni potrebno posebej pisati. Rojen je bil v revni družini v Slovenskih Goricah in se v mladih letih preživljal kot hlapec, smetar in dimnikar, nato pa je v Nemčiji postal strokovnjak za dializne aparate, kar mu je prineslo tudi precejšnje premoženje. Znan je bil po tem, da je različnim bolnišnicam podaril hemodializne aparate v vrednosti preko 700 milijonov lir, doma pa je sicer odprl gostilno. Po lastnih zatrjevanjih naj bi mu po življenju stregli že lani, ko je na avtocesti proti Mariboru doživel prometno nesrečo.

ZAPLETI V NOTRANJI POLITIKI

Slovenska politika pa se zapleta tudi brez možnega političnega ozadja Krambergerjevega umora. Prejšnji četrtek so zamenjali generalnega sekretarja vlade, nato pa je vlada parlamentu predlagala še zamenjavo namestnice finančnega ministra, v čemer komentator »Slovenca« vidi začetek čistk, ki si jih ni privoščil Peterle, kar pa je Bavčar zanikal. Ni pa zanikal afere z vinjenim voznikom.

Modre čelade za sarajevsko letališče

Varnostni svet ZN je v noči s ponedeljka na torek sprejel formalni sklep o »doslej najnevarnejši operaciji ZN«, ki naj bi v skladu s privolitvijo vseh sprtih strani v Bosni na sarajevsko letališče napotilo 1100 pripadnikov modrih čelad. Enote iz sestava UNPROFOR-ja naj bi zagotovile varen prihod humanitarne pomoči za Sarajevčane.

V samem mestu je bilo po več nočeh raketnega obstreljevanja v torek zjutraj zelo mirno. V preteklih dneh je bosanska TO prešla v protinapad in zavzela nekatere položaje v okolici prestolnice. Menda naj bi jih ohrabrila novica italijanskih radioamaterjev, da je ameriško šesto ladjevje že zaplulo skozi Otrantska vrata in naj bi se v naslednjih dneh približalo črnogorski obali. V Beogradu že čutijo posledice sankcij. Milošević je v enem svojih redkih intervjujev za zahodne medije dejal, da je pripravljen odstopiti, če je to cena za odpravo sankcij. Makedonska tiskovna agencija poroča, naj bi ga k temu nagovarjal tudi srbski pa-

V tej številki dobite:

Moja prva tura s prof. M. Filejem

Pokojni M. Filej

Zbora Vesela pomlad v Clusoneju

Občni zbor GMD

Dan prijateljstva

Ziljska ljudska noša

Vesela pomlad - Opčine

Zlatomašnik M. Živic

Pismo staršev ministru za šolstvo

Andrej Laharnar

Opozicija vladi tudi očita širjenje državnega aparata. Peterle je tako imel le dva svetovalca, Drnovšek pa jih ima kar enajst, med njimi tudi poslanca Mileta Šetinca. Še hujši očitki pa grejo na račun policijskega ministristva. Demosov poslanec Starman je namreč razkril nekatere nepravilnosti na koprskem policijskem okrožju. Tam naj bi v zapisniku o prometni nesreči na policijski postaji namenoma izpustili dejstva, da je bil voznik (neka pomembna oseba) vinjen, s čimer je postal upravičen do visoke zavarovalnine. Po besedah policista Ražmana, ki je vso zadevo posredoval javnosti, je bilo takih primerov še več. Največ pozornosti pa je zbudila njegova izjava, da so prometni (!) policisti od svojih nadrejenih dobili ukaz, da v gostilnah beležijo razgovore o zamenjavi Peterleta, kar pa je Bavčar zanikal. Ni pa zanikal afere z vinjenim voznikom.

triarh Pavle, kateremu je Milošević dejal, da ne vidi enega pametnega razloga za to. Patriarh Pavle pa naj bi mu odgovoril, da je razlogov najmanj sto in da jih on (Milošević namreč) prav dobro pozna. Jasno pa je, da sam Milošević odstop še ne bi prinesel spremembe v srbski politiki, ampak morda celo odprtje nove fronte na Kosovu, kjer so Albanci konec maja izvedli ilegalne volitve. Za predsednika so izvolili dr. Ibrahim Rugova.

Izidi volitev so bili objavljeni tudi v Srbiji; opozicija je volitve bojkotirala, tako da sta v parlament izvoljeni le dve stranki, Miloševićeva socialistična (71%) in radikalna stranka srbskega četniškega vojvode Šešlja (26%). Vuk Drašković, vodja opozicijske stranke Narodne obnove, pa je za drugo polovico junija napovedal mirne demonstracije, ki naj bi trajale vse do zrušitve Miloševićeve oblasti. Svoj prihod v Beograd je napovedal tudi prestolonaslednik Aleksander.

Leon Marc

Moja prva tura s prof. Mirkom Filejem

Iz nekdanjih časov: levo Drago Butkovič, v sredi Mirko Filej, desno Mirko Mazora

Bilo je meseca julija 1932. Šola v goriškem malem semenišču se je končala in dijaki smo odšli na počitnice. Brici so si pa zamislili dijaško srečanje na Stari Gori z našim spiritualom msgr. Leopoldom Cigojem, na Stari Gori pa zato, ker ni bilo več varno zbiranje mladine. Fašistična diktatura je že razpustila vsa društva in vsako zbiranje mladine je bilo sumljivo, zato smo se takrat in tudi pozneje zbirali na božjih poteh; na Vitovljah, na Sv. Višarjah, na Mengorah, Sv. Gora je bila preblizu za taka srečanja.

Do tega srečanja na Stari Gori je torej prišlo julija 1932. Jaz sem končal 4. gimnazijo, Mirko 2. licej. Ne vem, kako je prišlo, da so Brici povabili tudi mene. S kolesom sem se privozil do Medane. Tu smo bili na kosilu pri dekanu g. Milaniču Mirko Filej ter France Srebernič, ki je končal 3. gimnazijo. Po kosilu se vsi trije odpravimo na pot, toda najprej v Čedad. Mirko je namreč moral kupiti film za fotografiranje. Iz Čedada smo pod večer dospeli na vrh do svetišča Matere Starogorske.

Na Stari Gori sem bil prvič, kot sem bil prvič sploh na kaki daljši turi. Marijino svetišče pa ni bilo takšno, kot je danes. Poznala se mu je starost, notranjščina je bila temna, le nadangel Mihael v kripi je bil takšen, kot je danes.

Naslednji dan po zajtrku smo se odpravili na Planjavo za razgovore in zvečer za kres. Prespali pa smo na slami v poslopju pod cerkvijo.

Srečanja je bilo konec. Mirko, France in jaz smo se namenili, da gremo dalje na Krn. Poslovali smo se in korakali v dolino. V Špetru smo sedli na vlak, kajti od Čedada do Kobarida je še vedno vozila ozkotirna železnica, ki so jo zgradili Italijani med prvo svetovno vojno za oskrbovanje svojih čet na tolminski fronti. Kdaj so to železnico ukiniteli, ne vem, leta 1932 je še vozila in sicer do polja pred Kobaridom. V Kobaridu smo prespali na senu pri Mirkovem sošolcu Šarfju. Naslednje jutro nam je Šarfova mama pripravila zajtrk in odpešali smo dalje proti Drežnici.

Ko pridemo čez soški most za Drežnico, stoji tam vojaška straža; v Drežnico ni mogoče, ker so tam vojaške vaje. Kaj storiti? Pojdimo na Krn po daljši poti čez Libušnje in Vrsno. Rečeno, storjeno.

NA KRNU

Pot se je sicer vlekla, toda videli smo Libušnje, Vrsno in nazadnje vas Krn. Nad vasjo so bile planine, na njih se je pasla živina, zvonci so žvenkljali: prvič sem doživel planinsko idilo. Po mulatieri smo pred nočjo prišli na vrh in se utaborili v koči pod vrhom, ki je bila odprta. V njej smo že našli dva tržaška turista. Ponoči je pa nastala nevihta, bliskalo je, grmelno, usula se je toča. Kaj bo jutri? smo se zaskrbljeni vpraševali. Toda nevihta se je razdivljala, megle so se počasi razkadile in nastal je čudovit dan. Nebo kot umito, razgled popoln od Jadranskega morja do Triglava in preko. Kaj tako edinstvenega nisem pozneje več doživel. Na Krn se pozneje nisem več povzpel, morda tudi zato ne, ker si nisem želel pokvariti tega čudovitega doživljanja, ki mi je še po 60 letih tako živo v duši.

Kljub čudovitemu razgledu smo morali odriniti proti domu. Pod Rdečim Robom pa preko planin smo odkorakali proti Tolminu. Kako je vriskal in prepeval mladi Mirko!

Ko se je zmrčilo, smo bili v dolini pred Tolminom. Kje prenočiti? Odkrili smo odprt senik, pa smo se kar vanj zakadili in noč prespali na senu. Zjutraj ni bilo kaj izbirati, denarja za vlak nismo imeli, zato znova pot pod noge in peš ob Soči do Plavi, kakor so njega dni korakali na Gorico tolminski puntarji. V Plaveh smo krenili v Brda. Vrhovlje, Šmartno, Dobrovo, Medana in naše ture je bilo konec. V Medani sem zasedel kolo in zvečer sem bil znova doma v Vrtojbi.

Mirko, hvata ti za to prelepo turo, in hvala tudi tebi, dragi France, za prijateljsko pot. Oba sta že v večnosti, pa naj ostane za vama še ta spomin.

Kazimir Humar

Ne pozabite na podpis

Italijanski davkoplačevalci se te dni ukvarjajo s prijavo dohodkov za leto 1991. Pri tem smo zavezani vsi, tako tisti, ki morajo izpolniti Model 740 kot tisti, ki dobijo le model 201 ali 101, ker imajo dohodek samo iz enega vira (pokojnina ali samo plača). Ko izročiš svoj Model, ne pozabi na okence, kjer piše, komu naj gre osem od tisoč tvojega davka. Dobro pogledj in daj svoj podpis v okencu, kjer piše »Per la Chiesa Cattolica«. S tem podpisom bo osem od tisoč tvojega davka država namenila katoliški Cerkvi za njeno vzdrževanje in dobrotelost, ki je za Caritas. Iz vsakodnevnih poročil lahko vidiš, kako Caritas pomaga vsem potrebnim, danes tudi beguncem iz Bosne-Hercegovine. Torej ne spreglej in se podpiši, saj te nič ne stane.

— Bog, naš Oče,
ko si na svet poslal svojega Sina, Besedo resnice
in Svetega Duha posvečevalca,
si nam razodel nedoumljive skrivnosti svojega življenja.
Pomagaj nam, da bomo to trdno verovali,
slavili veličastvo večne Trojice
in molili vsemogočnega enega Boga...

To nedeljo praznujemo neizmerno skrivnost Boga: Očeta, Sina in Svetega Duha. Sveto Trojico.

Na začetku se v glavni mašni prošnji obračamo na Boga Očeta. On je na svet poslal svojega Sina, ki je iz njega rojen pred vsemi vekmi, Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga. Iz Očeta in Sina izhaja Sveti Duh, ki ga skupaj z obema molimo in slavimo. Sveti Duh je govoril po preteklih. Tako molimo v mašni veroizpovedi.

Vse to se dogaja znotraj svete Trojice.

Bog Oče je hotel, da se neizmernost bogastva in polnost življenja svete Trojice posreduje ljudem.

Zato je na svet poslal svojega Sina in Svetega Duha.

Božji Sin je stopil med nas kot Beseda resnice. To pomeni, da je hotel učlovečiti Bog razodeti ljudem, kaj je božje življenje. Jezus je rekel: »Večno življenje pa je v tem, da spoznaš tebe, edinega pravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa« (Jn 17, 3). Kdorkoli izmed nas, ki ima v sebi milost neomajne vere v troedinega Boga, ima v posesti božje življenje. To življenje (milost) je božji dar posinovljenim otrokom, da bi si zopet pridobili podobo pred prvimi grehom. In to po zasluženju božjega Sina, ki se je učlovečil, trpel, umrl, bil pokopan in vstal od mrtvih. Naša hvaležnost gre tudi Sinu.

Bog Oče je poslal v pomoč Svetega Duha posvečevalca. Duh je sveti, ker je Bog in ima v posesti božje kraljestvo. To življenje je na razpolago vsem, ki smo po krstu postali Jezusovi bratje in sestre, božji otroci. Prejeli smo Svetega Duha, da bi tudi mi sami postali sveti.

Bog daj, da bi trdno verovali, priznavali in občudovali slavo presvete Trojice, neizmernost bogastva in veličino božjega življenja v njej in čistili enega samega Boga v treh božjih osebah.

MILAN NEMAC

IZ SLOVENSKE KOROŠKE

ZILJSKA LJUDSKA NOŠA

V prostorih Krščanske kulturne zveze je bila 27. maja tiskovna konferenca, na kateri je tajnik Nužej Tolmajer predstavil slovensko in nemško izdajo knjige velikega formata (na 140 straneh) »Slovenska ljudska noša v besedi in podobi - Zilja«. Navzoči so bili sodelavci oz. pobudniki knjige, etnologinja dr. Marija Makarovič, pobudnica teh raziskav ga. Marija Bečina, dv. sv. dr. Koschier (ki se z ziljsko nošo oz. njeno zgodovino ukvarja že 60 let), dr. Vrbinc (ki je poskrbel za tiskanje nemške izdaje), katerega hčerka je knjigo prevedla, ga. Milka Kriegl - Ziljanka, ki je avtorico spremljala, ji svetovala in pomagala pri zbiranju gradiva - in Alois Angerer od Slovenskega narodopisnega inštituta »Urban Jarnik«. Akademski slikar Jana Dolenc, ki je knjigo slikovno opremila, je bila zadržana in se prijetelega srečanja in kramljanja ni mogla udeležiti.

Ideja o nastanku take vrste knjige je nastala v Sloveniji, kjer so raziskave o kranjskih in dolenskih narodnih nošah pokazale, da je to področje še zelo neodkrito in revno. Dr. Makarovič in slikarka Dolenc sta se v letu 1988/89 lotili dela in obiskovali ljudi po Ziljski dolini, kjer je noša (predvsem ženska) že od konca 18. stoletja naprej še vedno »živa« in v uporabi - predvsem za žeganje oz. štehanje. Nenavadno, pa tudi značilno (tako za praznično kot delovno narodno nošo) zanjo kratko krilo, ki je bilo včasih kamen spotike in so ga hoteli celo prepovedati. Sicer pa avtorica ni imela namena raziskovati, kaj je na slikoviti ziljski noši slovenkega, temveč kaj so ji Slovenci s časom dodali. Lotila se je tega dela »z dušo in telesom« in uspelo ji je izdati bogato zgodovinsko delo, za katero so se ji navzoči sodelavci iskreno zahvalili. Zahvala pa

gre tudi koroškemu deželnemu arhivu, škofijskemu arhivu, celovškemu muzeju in seveda gostoljubnim ljudem (povprašali so jih približno 50), ki so »razsikovalce« lepo sprejeli in jim v dvehletnem pripravljalnem delu pomagali po najboljših močeh.

Da ljudsko izročilo in navade na Koroškem ne bi izumrle, je delno že poskrbljeno s publikacijami: prof. Fister je o arhitekturi na južnem Koroškem napisal knjigo »Ta hiša je moja, in vendar moja ni«, mag. Logar je narodne in ponarodele podjunske pesmi izdal pod naslovom »Vsaka vas ima svoj glas«, zdaj je na razpolago še znanje o ziljski noši, v pripravi pa je že nekaj novega ... V kulturnem domu na Ziljski Bistrici je na ogled tudi razstava o oblačilni kulturi slovensko govorečega prebivalstva od Potoč do Brnce.

Vrsta je torej na vseh, ki se za slovensko narodno izročilo zanimajo, da uspeh knjige podprejo s svojim nakupom.

R.B.

Cerkno

Spominska maša na Lajšah

V nedeljo, 14. t.m., je bila na Lajšah nad Cerknim slovesnost v spomin petnajstim umorjenim Cerkljanom v začetku februarja leta 1944.

Na kraju, kjer se domneva, da ležijo v kraški jami ti mučeniki, je bila sveta maša, ki jo je daroval g. Jožko Kragelj ob asistenci številnih drugih sobratov in ob udeležbi velikega števila vernikov, ki se niso ustrašili slabega vremena. Okoli tega kraja so bile sicer nevihte, na samih Lajšah pa je bilo čudovito vreme, kot bi se hotelo pridružiti temu žalostnemu in obenem slovesnemu obredu.

Na samem začetku je g. Ljubo Marc prebral imena pobitih, med mašo pa je g. Kragelj imel pomemben govor, med katerimi je javno

pozval tiste, ki vedo za natančni grob teh žrtev, naj vendar enkrat odpro usta. Pri tem se je navezal na papežev vzklik v Trstu: »Ne bojte se!« Kajti splošno je znano, da še žive nekateri, ki poznajo vsa ozadja te tragedije, ki je ob svojem času pretresla vso Primorsko in ki še danes buri duhove.

Marsikatero oko navzočih se je ob teh mislih orosilo. Daj Bog, da bi obrodile zaželeno sadove in posvetile z jasno lučjo v knjigo življenja našega naroda, kjer je ta stran zgodovine zlepljena in ne dovoli vstopa nepristranskemu zgodovinarju.

BRALCI PIŠEJO

Pismo uredništvu

Miro Kuzmin se je podpisal pod pismo uredništvu v Primorskem dnevniku v torek, 2. junija. Najprej čestitam Kuzminu za izreden novinarski podvig, saj izčrpno poroča o srečanju, katerega se ni udeležil. Če bi se ga (in lahko bi se!), bi lahko tam postavil vsa svoja vprašanja in bi nanje tudi dobil odgovore. Po toči zvoniti je malo prepozno, mar ne?

Iznajdljivega pisca čudi, da v občini obstajajo tudi nekateri, ki ne trobijo v isti »rdeče-roza« pobarvan rog. Kako pa naj govorimo o demokraciji, če tega ne bi bilo in bi občinsko upravo prav vsi pustili, da mirno spi? Demokracija je in zato ima vsak pravico pokazati drugim tudi drugo plat medalje.

Glede župnišča pa samo tole: Tudi slepci lahko izračunajo (na prste, ali kako drugače), koliko časa je preteklo od prve obljube izrečene 28. januarja 1989 do februarja letos, ko je občinska uprava začela s pripravo konkretnih načrtov in prošnjo za posojilo, ki je zdaleč premajhno za pametno rešitev problema. Če se dela ne bodo pričela prav kmalu, ta znesek ne bo dovolj niti za streho. Kaj pa celotna obnova stavbe? Če bi bilo res, da je občinska uprava storila vse in da je pokazala dovolj volje, potem bi danes pisali leto Gospodovo 1989! Poleg tega je bila župnija od vsega začetka pripravljena prevzeti vsa bremena (za to obstajajo pisni dokumenti — v katerikoli obliki) za hitro in dokončno rešitev stavbe, ki propada. Kuzminu (in mogoče še komu) najbrž ni znano, da je namembnost te stavbe točno in jasno določena od postavitve temeljnega kamna. Zgrajena je bila samo za župnišče. Župnišče pa pomeni: 1. župnijski urad, ki opravlja tudi civilne posle, saj hrani tudi edine dokumente v občini starejše od leta 1924; 2. prostor za župnijske dejavnosti vseh župljanov, ki to želijo; 3. bivališče za župnika in njegove pomočnike. Zato je dejanski lastnik stavbe le župnija, čeprav je v času fašizma nekdo lastništvo le formalno prepisal na občino. Vse občine v Italiji so se lastništvu odpovedale in ga vrnilo prvotnemu lastniku.

Med zadnjimi sta to storili občini Foljan in Šmartin. Lahko bi se tega postopka poslužila tudi naša občina in bi bilo konec besedi, podtikanj in problemov že ob samem začetku. Prej ali slej se bo to moralo zgoditi. Najbrž je ena od možnih poti tudi preko sodišča, če se stvari ne bodo premaknile v tem, četrtem letu nepotrebnih napetosti. To so dejstva, dragi »Kuzmin«. Ob dejstvih pa, tudi če je kdo slep, dejstva ostanejo in govorijo, da jih vsi tisti, ki niso slepi, vsaj slišijo. Hvala tudi za komplimente glede moje »zelo lepe in tekoče italijanščine«. Tako vem še eno več.

Branko Černic

Dobrota ne sme umreti

Ko prebiraš razne revije iz preteklosti, najdeš marsikaj, kar ti pokaže, da nekoč le ni bilo vse tako slabo in zanič, kot bi nas nekateri radi prepričali. Našel sem dopis o velikodušnem možu, ki je lahko tudi nam ljudem, ki vstopamo v 3. tisočletje, v svetel zgled.

Ta mož je Andrej Carnegie (+ 1919), nekdanji veliki industrijalec jekla v Združenih državah Amerike.

Z dolarjem in pol na teden je kot 12-letni fantič pričel v tovarni. Zanimivo je, da je že v tem času od svojega revnega zaslužka dal nekaj v dobre namene. Ko pa je bil star 63 let, se je njegovo premoženje pomnožilo na 900 milijonov takratnih dolarjev. Stopil je v pokoj z zavestjo, da ni življenjska naloga samo kopliti milijone, ampak tudi ljudem pomagati. Daroval je za Glasbeno šolo v New Yorku, v Pittsburgu je ustanovil tehnični zavod, denarno podprl gibanje za mir, pomagal raznim dobrodelnim ustanovam. Njegova velika zamisel je bila ustanovitev knjižnice, namenjene širšim slojem za izobrazbo. Vse do smrti je delil dobrote potrebnim, saj je večkrat ponavljal: »Grdo umre, kdor bogat umre.«

V svoji izredni zavesti za dobrodelnost je mož, ki je plaval v bogastvu, pokazal svojo velikodušnost za potrebe človeške družbe.

Naš človek ne more posnemati tega bogatina v dobrodelnosti, lahko pa posnema Carnegieja vajenca, ki je dal od svoje revne plače v dobre namene. Hvala Bogu, da ima ta mož tudi med našim preprostim ljudstvom mnogo posnemovalcev. Naše ustanove, naša sedanja lastnina je dar mnogih, ki imajo odprto srce ne le za svoje osebne potrebe, ampak tudi za naše skupne zadeve. Naš Katoliški dom in župnijske dvorane po deželi so zrastle iz darov in žuljev ubogih, ker od naše matične domovine pod komunizmom nismo ničesar prejeli, dočim so komunistično pobarvane stavbe zrastle z bogatimi prispevki od tam.

Prav bi bilo, da bi naši bogatejši ljudje prišli do tega, da bi slovenskim verskim in kulturnim ustanovam poklanjali zlasti v zapuščinah del svoje lastnine, saj vsi kulturni narodi v Evropi imajo smisel za tako dobrodelnost. Vedeti pa moramo, da se dobrodelnost in velikodušnost kažeta že v mladosti in ne šele, ko človek obogati. Na to naj mislijo tudi naši mladi slovenski ljudje, ki imajo v žepu le malo, pa tudi s tem lahko pokažejo svojo velikodušnost in darežljivost.

c.k.

Če so Amerikanci imeli svojega Carnegieja, smo ga imeli tudi Slovenci; ime mu je bilo Ivan Kramberger. Sedaj, ko je padel pod streli brezvestnega človeka, se ga vsa javnost spominja ne toliko kot politika, temveč predvsem kot dobrega človeka. Saj so mu dali vzdevek: Dobrotnik iz Negove. Vso slovensko javnost je pretresla vest o njegovi nasilni smrti. Splošno mnenje je: Umrl je dober človek. Če o politiku ljudje tako rečejo, potem je toliko, kot bi rekli: Umrl je svetnik. Politik, ki ne išče svojega dobička, ki iz svojega premoženja pomaga ubogim in potrebnim in ne kuje političnega kapitala, je danes namreč tako redek, kot so redki svetniki.

Dr. France Bernik predsednik SAZU

Nedavno je bil za novega predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti izvoljen dr. France Bernik, znan slavist, literarni kritik in zgodovinar, avtor številnih del s področja literature in kritike. Gotovo je pri visokem imenovanju šlo tudi za priznanje kulturne širine in splošne dejavnosti dr. Bernika. K izvolitvi mu iskreno čestitamo.

Novi rimski misal

V Sporočilih slovenskih škofij, št. 6, je naslednje obvestilo:

»Vse naročnike novega Rimskega misala obveščamo, da si lahko zagotovijo dobavo po nižji ceni s predplačilom na ordinariatu najkasneje do vključno 10. junija 1992. Cena v predplačilu je protivednost za 100 DEM v SLT, na dan vplačila obračunano po prodajnem menjalniškem tečaju. Po izidu bo cena 150 DEM v tolaški protivednosti.«

Nova revija Koroški vestnik

Z letošnjim letom je Klub koroških Slovencev v Ljubljani skupaj z območnim klubom koroških rojakov v Mariboru postal soizdajatelj revije Koroški vestnik. Gre za revijo, ki se je do letos imenovala Vestnik koroških partizanov in sta jo od 1967 izdajala Zveza koroških partizanov v Celovcu in Osrednji odbor skupnosti koroških partizanov v Ljubljani.

Revija je že pred leti prerasla strogi okvir stanovske publikacije koroških partizanov ter je edina specializirana revija v Sloveniji, ki se redno ukvarja tako z zgodovino kot s sodobnimi problemi, s katerimi se srečujejo koroški Slovenci. Zato objavlja znanstvene in publicistične prispevke, posebno pozornost pa namenja tudi kulturnim dosežkom koroških Slovencev. Občasno piše tudi o življenju in problemih slovenskih manjšin v sosednjih državah, v Italiji in na Madžarskem. I.V.

Pokojni profesor Mirko Filej

»Zadnja njegova skladba je bila pesem Pojd' mo le h gostiji; priredil jo je za učence nižje srednje šole. S to pesmijo so nastopili pri letošnji (1962) zaključni šolski prireditvi 10. junija in to prav v času, ko se je naš dragi Mirko poslavljaj iz te solzne doline.« Tako je zapisal Maks Komac v koledarju GMD I. 1963 v spominskem članku o pok. profesorju.

Trideset let je minilo od takrat, toda Filejev spomin je še vedno živ posebno med starejšimi našimi ljudmi; mlajši ga bolj malo poznajo, zato nekaj besed o tem našem možu.

Dala nam ga je Medana, kjer se je rodil 28. okt. 1912. Očeta ni poznal, ker ga je vzela Galicija, kot je zapisal v dnevnik. Mati vdova je skrbela zanj in za brata. V osnovni šoli je postal nanj pozoren domači župnik g. Milanič ter ga poslal v Gorico v malo semenišče. Osem let je preživel v tem zavodu in se povezal posebno s pok. Ladom Piščancem in pok. Lojzetom Kocjančičem, kot piše Zora Piščanc v knjigi Pesnik zelene pomladi. Nič čudnega, vsi trije so bili umetniške duše in si zato še bolj sorodni. Po končanem liceju je stopil v goriško bogoslovje. V njem sta se borili dve želji, postati duhovnik in se posvetiti glasbi. Boj ni bil lahek, a Mirko je našel sintezo, duhovništvo in glasba v službi božjega ljudstva in Boga, kot je zapisal v dnevnik: »Mirko... študiraj glasbo, ki ti zelo ugaja; študiraj jo resno, da poveljaš in proslaviš Jezusa.« Temu vodilo je ostal zvest vse življenje.

Po novi maši 22. maja 1937 je odšel za kaplana v Idrijo, od tam pa v Mavhinje. Izbral si je to župnijo, ker je blizu Trsta, kajti vpisal se je na konservatorij »Tartini« v Trstu in položil izpite iz teorije, harmonije in zgodovine glasbe. Da je laže obiskoval konservatorij, si je nabavil »topolino«, kar je bil velik napredek za tiste čase. Pa je prišel konec vojne in z njim odprtje slovenskih srednjih šol. Nastopil je službo profesorja petja, najprej na učiteljski v Trstu, nato v Gorici, kamor se je preselil; učil je na nižji srednji šoli in na učiteljski. Njegova posebna ljubezen pa so bili zbori in zborovsko petje. Prevzel je vodstvo goriškega mešana pevskega zbora in ga dvignil do zavirljive višine, ki se je izpričala zlasti na Vodopivčevem koncertu junija 1953 ob prvi obletnici Vodopivčeve smrti. Toda mislil je tudi na širše koncerte in dal pobudo za božične koncerte v goriški stolnici, pa za nastope združenih zborov v Števerjanu, v Doberdolu. Še vedno živimo iz njegove dediščine.

Bil je tudi profesor, strog profesor v šoli, a pravičen; vzgojil je vrsto učiteljev, ki so nato učili petje v šoli. Začel je tudi z zasebno orglarsko

Ob otvoritvi dvorane Katoliškega doma je M. Filej prvič in zadnjič dirigiral v tej dvorani

Pogrebni sprevod Mirka Fileja po goriških ulicah

šolo. Njegov učenec je tudi Zdravko Klanjšček.

Ob glasbi pa Mirko Filej ni pozabil, da je duhovnik. Prevzel je skrb za cerkev sv. Ivana. Maks Komac priča: »S kakšnim veseljem se je lotil obnove te cerkvice, ki je postala nekako središče verskih pobožnosti za Slovence v Gorici.

Vpeljal je polnočnico za slovenske vernike. V tej cerkvi je dočkal srebrno mašo 23. maja 1962; bila je zadnja njegova javna maša.«

Na mestu je zato, da smo se ga v tej cerkvi ob 30. obletnici smrti tudi na poseben način spomnili s sv. mašo.

(r+r)

Seja Zveze slovenske katoliške prosvete

Zadnja seja ZSKP pred poletnim oddihom se je odvijala v prijetnem vzdušju med stenami briške gostilne. Tako se je tudi ponudila prilika, da so odborniki nazdravili svojemu častnemu predsedniku dr. Kazimirju Humarju, ki je pred kratkim prejel v Ljubljani odličje za življenjsko delo. Dr. Humar se je zahvalil in pripomnil, da je odličje prejel ne zase ampak kot priznanje vsem, ki se trudijo na kulturnem in prosvetnem polju. Zato tudi svoje zlato odličje poklanja Zvezi. Dr. Paulin se je s toplimi besedami spomnil 20-letnega predsedovanja dr. Humarja in nato prešel na dnevni red seje.

1) Mladinski odbor Zveze. Začutila se je potreba, da bi tudi mladi, ki so v društvih prisotni s svojimi skupinami, imeli v Zvezi svoj mladinski odbor, ki bi deloval samostojno, imel pa bi v odboru Zveze tri svoje predstavnike. Do 15. junija bodo društva, vsaka iz svoje srede, predlagala predstavnika v Mladinski odbor.

2) 40-letnica smrti Vinka Vodo-

pivca. Naša Zveza bo izdala pesmarico Vodopivčevih narodnih pesmi. Na osrednji proslavi v Kromberku bo sodelovala tudi naša Zveza. V sklopu proslav bo Združenje cerkvenih pevskih zborov priredilo 13. septembra t.l. v Štandrežu koncert nabožnih pesmi Vinka Vodopivca.

3) Koroški dnevi na Goriškem. Prvi sestanek je bil 27. maja v Bistrici na Koroškem, kjer so se pomenili o poteku srečanja.

4) Na goriškem Travniku bo 14. junija odkritje spominske plošče Tolminskim puntarjem. Ob tej priliki bodo na pobudo slov. goriške konzulte priredili kulturni večer, na katerem bi lahko sodeloval zbor Lojze Bratuž.

5) Odbor Zveze čestita dekliskemu zboru iz Devina, ki je 31. maja praznoval dvajseto obletnico ustanovitve.

6) Predsednik dr. Paulin je pred zaključkom seje povabil vsa društva, naj velikodušno pristopijo k nabirki za preiskušene v vojski v BiH.

Anka

Festival zborovskega petja v Clusoneju praznik petja in prijateljstva

Na letošnji peti izvedbi sta sodelovala tudi openski mladinski in dekliski pevski zbor Vesela pomlad

Pevci in pevke mladinskega in dekliskega zbora Vesela pomlad z Opčin so bogatejši za še eno izjemno pevsko doživetje, ki jim ga je pripravil Peti mednarodni festival zborovskega petja v mestu Clusone pri Bergamu. Težko je na kratko opisati vse tiste trenutke, ki so se zvrstili od prihoda MPZ Vesela pomlad v Clusone 27. maja do odhoda DPZ 1. junija. Teh je bilo resnično toliko in vsi bi zaslužili posebno mesto v analih openskih zborov.

VELIČASTNA PEVSKA PRIREDITEV

Festival v Clusoneju je veličastna pevška prireditvi, edinstvena v Evropi. Pobudo zanjo so dali pevci domačega MoPZ IDICA, ki so petju predani z vsem srcem in vso dušo in večkrat, kot npr. ob pripravah na Festival in ob njegovem poteku, tudi z vsem telesom. Povod za to množično pevsko srečanje je bila želja, da se poglobijo znanja, prijateljstvo in sodelovanje med narodi, ki jim je

skupni jezik petje. V petju je tisto poslanstvo, ki si prizadeva za dosego omenjenih vrednot in jih dviga preko ovir, katere postavljajo zaprtost, sebičnost in večkrat tudi tekmovalni duh.

Prireditve se ponavljajo vsakih pet let. Tedaj zaživijo ulice in trgi v mestu in okolici. Iz cerkva, gledaliških dvoran in šolskih poslopij se razlega pesem, tista nevidna vez med različno govorečimi in različno mislečimi, ki za nekaj dni strne v harmonično celoto ljudi vseh kontinentov.

POVABILO OPENSKIMA ZBOROMA

Ko smo lansko leto prejeli pova-

bilo k sodelovanju na tej prireditvi, smo težko verjeli, da bomo sploh sprejeti.

Zbori morajo namreč organizatorjem zagotoviti določeno pevsko kvaliteto. Ker smo izpolnjevali ta pogoj, se nam je prižgala zelena luč in treba je bilo začeti resno misliti na pravo pevskega programa in na vse ostalo, kar pač sodi k takemu gostovanju.

Za 27. maj je bil, kot že rečeno, določen odhod MPZ Vesela pomlad v Clusone. Z vlakom smo pripotovali do Bergama, od tu pa nas je avtobus v pičli uri pripeljal do mesteca Clusone v zgornji dolini Seriani. Čeprav je bil sprejem uraden, smo takoj začutili prijaznost gostiteljev in

njihovo prizadevanje, da nam zagotovijo čim prijetnejše bivanje v Clusoneju.

MLADINSKI PEVSKI ZBOR IN NJEGOV NASTOP

Prihajale so tudi druge skupine in s presenečenjem smo ugotovili, da nas bo skupno kar 71! Kljub množici sodelujočih pevcev in instrumentalistov (nad 3500), kljub 56 koncertom po različnih krajih bergamske pokrajine pa je organizacija potekala brezhibno. Naši gostitelji so imeli za nas v vsakem trenutku toplo besedo, prijazen nasmeh nas je spremljal od prvega do zadnjega dne bivanja v Clusoneju.

O skrivnostnem pogledu Andreja Laharnarja

Steber s kipom sv. Ignacija. Danes stoji ob strani cerkve sv. Ignacija, za časa tolminskega punta je stal sredi Travnika in pričal o obglavljenju upornikov

V enem najlepših primerkov svoje kratke proze, v Tolminski baladi, je pisatelj Ivan Pregelj odkrival sporočilo pogleda iz zastrtih oči tolminskega puntarskega voditelja Andreja Laharnarja, »ki je bil svojo glavo daroval za pravice Tolmincev«. Pisatelj je zaznal pogled zaprtih puntarjevih oči, a razkriti ga je nameraval takrat »ko bo čas...«. Ta Pregljev čas nima časa, pogled pa je lahko namenjen tudi nam. Kaj bi lahko danes razbirali v očeh Andreja Laharnarja? Najverjetneje ali zagotovo zgodbo o bridkosti in zanosu, o junaštvih in o porazu, o brezizhodnosti in velikem upanju. Zato bi pogled Andreja Laharnarja z zanosom govoril o tisti množici tolminskih in kmetov z goriških Gor, ki se je konec marca leta 1713 odpravila v Gorico, da obračuna z nasilnim davčnim izterjevalcem. Ponos bi mu vzbudila misel, da so uporni Tolminci v upor zoper prekomerno državno izkoriščanje vzdignili pretežni del posoškega, kraškega in prebivalstva severne Istre. Pomislil bi na zametke državnosti in upornem gibanju, na kmečko zvezo kraških in tolminskih kmetov in na njene voditelje. Nasmeš zadovoljstva in potešenosti bi se mu prikrdel na resni obraz, ko bi pomislil na beg rihemberškega grofa in na grofe Petače s Švarceneka, ki so panično bežali v Trst. Govoril bi o prestrašenih goriških odličnikih, ki jim je prihod kmečke množice v mesto vlil nemalo strahu.

Spomnil bi se tudi na živčno reagiranje deželni oblasti v Gorici, na kmečko ustrahovanje mitničarjev in dacarjev. Govoril bi, kako je bil

upor pravzaprav edini izhod, da se kmečki stan reši gospodarske bede. Morda bi mu misel grenili spomini, da so kmetje v navalu zmagovalja napadli grajske kleti, in kako so si najverjetneje zaman iskali pravih zavetnikov med furlanskimi kmeti iz ravnine. Zadovoljen bi bil, ko bi spoznal, da so deželni brambovci prihajali v vrste upornikov in da so goriški meščani s socialnega dna soglašali z upornim gibanjem. V take zanosne spomine pa bi kanilo prav toliko bridkosti, strahu in nemoči. Strah, da upor ne bi uspel, strah pred povračilnimi dejanji državne oblasti in strah pred roko takimenovane pravice. Bridkosti poln bi bil pogled ob misli na surovost krajišnikov, ki je pokončala uporno dejanje (ta konec je vodil pravzaprav v brezizhodnost, ki ni obetala sprememb na boljše). Poln gneva bi bil Laharnarjev pogled, ko bi govoril o preiskovalnem delu posebne vladne komisije in sodišča, ki je dognalo in spoznalo krivce za upor ter pripravilo enajst smrtnih obsodb, zaporne kazni za posameznike in denarne globe za v upor vpletene soseske. Nemoč bi izžareval njegov pogled ob misli na ure, ki jih je preživljal v goriških ječah, ko je čakal na izvršitev smrtne kazni, opravljene na najbolj neciviliziran način. O vsem tem in še o drugem bi govoril Laharnarjev pogled. Vanj pa bi se za gotovo prikrdlo upanje, da bo nekoč tudi kmetom lepo, da bodo znali potomci ceniti veliko žrtev svojih prednikov, da bodo dejanja in žrtvovanja iz let 1713-1714 zapustila globoko sled v zgodovini Slovencev v Posoč-

tri do pet zborov. Zbor Vesela pomlad je gostoval v prijazni gorski vasi Vilminore, ki se kljub svoji majhnosti ponaša s čudovito baročno cerkvijo. Naši pevci so bili tudi tu predstavljeni kot zastopniki slovenske etnične manjšine v Italiji, kar nas je navdalo s posebnim ponosom.

V petek zjutraj so bili na sporedu koncerti za šole bergamske pokrajine. Naši pevci smo se predstavili kakim tristoletnim učencem in dijakom osnovne in srednje šole v občini Rovetta. S tem nastopom je bil program MPZ Vesela pomlad izčrpan in naši pevci so se v popoldanskih urah poslovili od prijaznih gostiteljev.

TUDI DEKLIŠKI ZBOR NASTOPI

Na železniški postaji so se za tre-

ju in drugod ter da bodo postala pomemben mejnik v zgodovini slovenskega naroda.

In še o nečem bi lahko Laharnarjev pogled govoril. Govoril bi, kako se strah izpred skoraj dvestoosemdesetih let znova nalaga v kosti dela goriškega italijanskega meščanstva, ki je gluho za drugačno plat goriške preteklosti, za tista dejanja minulih dni, ki jih je prinašal piš vetra iz posoških dolin in Trnovskega gozda. Zato bi se tudi preko njegovega obraza znova »prevlekla rdečica nejevolje«, ko bi potrkal na knjigo, iz katere bi bral in rekel zamolko: »Berem o njih, ki so bili povabljeni, a so se izgovorili: prvi, da je kupil nji-vo, drugi, da je kupil vola, tretji, da si je ženo vzel. Vrag jih vzemi! Lepi bratje so to!«

Zdaj je čas...

B. Marušič

Občni zbor Goriške Mohorjeve družbe

V Devinu, na pol poti med Trstom in Gorico, so se v četrtek, 4. junija, v prostorih pevskega zbora Fantje izpod Grmade zbrali poverjeniki, nekaj prijateljev in sotrudnikov Gor. Mohor. družbe na rednem občnem zboru. Bilo jih je nad trideset. Med njimi tudi zastopnik Celovške MD inž. Katnik. Občni zbor je vodil podpredsednik dr. Lojze Škerl, saj je predsednik prof. Drago Butkovič umrl prav, ko so začeli pripravljati občni zbor.

Predsedujoči se je spomnil pok. Butkoviča in drugih zaslužnih oseb za GMD, nakar je predal besedo tajniku dr. Jožku Markuži. Ta je orisal dejavnost Družbe od zadnjega občnega zbora. Iz poročila je bilo videti, kako GMD vrši svoje poslanstvo z vsakoletnim knjižnim darom, ki je ne samo bogat, temveč tudi kvaliteten, posebno še z izdajanjem Prim. slov. biografskega leksikona. To je bila originalna zamisel in vsega uvaževanja vredna, saj po leksikonu segajo vse slovenske knjižnice in mnogi drugi, tako da je treba prve zvezke že ponatiskovati. Leksikon pa gre h koncu, predvideni so še trije zvezki. Poudaril je tudi načrt izdajanja zbirke Naše korenine, ki predvideva ponatis ali tiskanje originalnih del iz naše primorske preteklosti in polpreteklosti, tako goriške kot tržaške. Gre za skrite korenine, ki je iz njih pognala in še poganja tudi sedanost. Seveda pa Mohorjeva ne zanemara leposlovnih in drugih primernih izdaj.

Za tajnikom je podal poročilo blagajnik Ivo Češcut. Spet smo imeli priložnost ugotoviti, kako se delavci pri Mohorjevi pogosto žrtvujejo za božji lon ali le za nizke honorarje. Pri tem je nekdo poudaril, da bo

nutek srečali z dekliškimi zborom Vesela pomlad, ki je ravnokar pripotoval v Bergamo. Ta večer je dekleta čakal nastop v mestecu Telgate, enem izmed trinajstih krajev, v katerih so bili najavljeni koncerti za ta večer.

V soboto popoldne se je zbor Vesela pomlad skupaj z ostalimi zadržal v družbi domačega zbora Gruppo Alpini, ki jim je postregel s tipičnimi krajevnimi jedmi na velikem občinskem trgu. Tu stoji stolp z znamenito uro, ki jo je leta 1583 izdelal domačin Pietro Fanzago. Ura po 400 letih še vedno brezhibno deluje in je obvezna točka za postanek vsakega obiskovalca mesta. Na programu je bil tudi sprejem na Občini, nato pa še novinarska konferenca v

kamenčki

Puntarji jim ne dajo miru

Zoper namero, da se v spomin tolminskim puntarjem postavi v Gorici na Travniku spominska plošča, so od vsega začetka nasprotovali misovci, sedaj pa še Lega Nazionale. Ta se je oglašila z lepakom po goriških ulicah, sedaj pa še s pozivom na občinsko upravo, naj se plošča odstrani, če bo zares postavljena, češ da skruni italijanska čustva Gorice.

Dr. Egona Lodattija, predsednika LN, vprašujemo, v čem obstajajo ta čusta italijanstva (sentimenti di italianità), o katerih govorijo on in drugi podpisniki poziva. (r+r)

Izšla je

MLADIKA št. 4

z bogato vsebino na 40 straneh.

Mohorjeva živela, dokler bo pri njej idealizem, in slabo bo, če se spremeni v iskanje dobička, če postane le komercialna družba. Živeti, rasti, se posodobiti, a ne zgolj zaradi dobička. Pri tem je bilo slišati na občnem zboru potrebo po novih prijemih in organizacijskih oblikah, ki bodo bolj v skladu z novimi zahtevami in potrebami na gospodarskem in finančnem polju.

Vse posege je povezoval Marko Tavčar, ki je pravzaprav vodil občni zbor.

Po poročilih in po razrešnici staremu odboru so sledile volitve novega odbora. Njegovo število se je povečalo od sedem na devet članov predvsem zato, ker delo raste v večjo razčlenjenost. Pri volitvah je za predsednika bil z veliko večino glasov izvoljen dr. Oskar Simčič; njemu ob strani bodo stali odborniki: Budal Lučana, Češcut Marija, Markuža Jožko, Sferco Ester, Sirk Ivan, Štrubelj Zvone, Tavčar Marko, Zavadlav Tiziana.

Iz njih imem ugotovimo, da je v odboru zastopana tako Tržaška kot Goriška. Prav pa je, da je predsednik Goričan, ker je v Gorici sedež Družbe in mora biti predsednik pri roki. Funkcije si bodo odborniki razdelili na prvi seji.

Novemu odboru naše čestitke in voščila za nadaljnje uspešno delo.

Dr. Janko Kralj

»Vaše pismo iz konfinacije me je zelo razveselilo, posebno v tistem delu, kjer izražate namen, da boste ostali zvesto z našim ljudstvom. Da, ostanimo!«

Iz pisma župnika Ivana Rejca na otok Lipari 7.3.1929

palaci Fogaccia, ki jo je dal prirediteljem na razpolago princ Giovanelli.

Popoldne je bil na sporedu spreved skupin po središču mesta Clusone, medtem ko je bil na Občini sprejem predstavnikov sodelujočih zborov. Zvečer so imela naša dekleta na programu koncert v kraju Vil'Alta. Tu so se predstavila z res dobrim petjem ter izzvala aplavz, ki je terjal še dodatno pesem.

ZA SLOVO - SKUPNA MAŠA

V nedeljo so se vsi udeleženci Festivala zbrali k skupni sv. maši, ki sta jo s petjem oblikovala MoPZ IDICA in polifonski zbor Ars Nova iz Clusoneja. Za zaključek je veličastno zadelona še skupna pesem, ki jo je pelo

Zaključna akademija slovenske gimnazije

V nedeljo, 24. maja, je Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu ob 35-letnici obstoja in 30. maturi pripravila tradicionalno šolsko akademijo. V Domu sindikatov se je poleg lepega števila poslušalcev zbralo tudi nekaj prominenca: deželni glavar Zernatto (ki je govoril o pomembnosti znanja več jezikov in o svojih prednikih, ki so študirali in delovali tako v Ljubljani kot v Trstu in na Koroškem), mestni župan Guggenberger, predstavniki slovenskih organizacij, profesorji in dijaki (sedanji in nekdanji) gimnazije ter nekdanji slovenski minister za šolstvo dr. Vencelj, ki je spregovoril pristrčno in zahvalno.

Poleg dijakov gimnazije je sodelovalo tudi pobrateno Slovensko prosvetno društvo Radiše, pri katerih je posebno navdušila otroška skupina. Morda je bil program nekoliko predolg - trajal je skoraj tri ure - bil pa je potrditev dela te priznane slovenske ustanove na Koroškem. In izdali so brošuro »Vzbudi se, Sloven« - kot spomin na prvega ravnatelja dr. Tischlerja.

Jezikovne počitnice koroških otrok

Predstavniki dolenske območne enote Zavoda Republike Slovenije za šolstvo so se s Krščansko kulturno zvezo v Celovcu dogovorili, da bodo letošnje Jezikovne počitnice koroških slovenskih otrok v Novem mestu trajale tri tedne, od 19. julija do 9. avgusta. Te tretje novomeške »jezikovne poletne šole« se bo udeležilo okoli 30 učencev in dijakov, starih do 10 do 17 let, ki na avstrijskem Koroškem obiskujejo dvojezične šole ali šole s pretežno slovenskim učnim jezikom.

Učitelji teh šol ugotavljajo, da je učenje slovenščine v Jezikovnih počitnicah dobra in nadvse uspešna oblika vzgoje in izobraževanja. Po mnenju organizatorjev pa je pri zasnovi dela v Jezikovnih počitnicah najpomembnejše, da otroci iz Koroške bivajo pri novomeških družinah-gostiteljicah, ki v svojem okolju poskrbijo za primerno jezikovno in kulturno vzgojo ter varno družinsko zavetje.

Pri Krščanski kulturni zvezi v Celovcu so zadovoljni, ker prihaja na njihov razpis za Jezikovne počitnice '92 v Novem mestu vedno več prijav. Zato ni bojazni, da odziv za tradicionalno »jezikovno šolo« v dolenski metropoli kot prejšnja leta ne bi bil uspešen tudi letos. I.V.

»Kdor ljubi denar, se ne nasiti denarja; in kdor ljubi bogastvo, nima nikdar dovolj dobička.« (Pridigar)

vseh 56 zborov.

Popoldne se je pod ogromnim šotorskim platnom odvijal zaključni koncert, ki ga je 28 zborov iz raznih krajev sveta poklonilo italijanskim prijateljem. Bila je to priložnost, ko si ob poslušanju triurnega programa lahko v mislih prepotoval skorajda ves svet in spoznal toliko različnih ljudi. Potem še zaključna napitnica, pozdravi, zahvale in priznanja, zvečer pa družabnost, pri kateri so si utrla pot še nova prijateljstva.

Festival v Clusoneju je bil torej res izjemen dogodek. V nas je utrdil vero, da predanost petju ne terja samo žrtve in samoodpoved, temveč bogati našo notranjost in širi kulturna obzorja.

Majda Danev

Prvo sv. obhajilo na Kontovelu

Lep praznik Dan prijateljstva

Goriški starši so letos izpeljali Dan prijateljstva po načrtanem programu: dopoldne ob 10. uri je bila družinska maša na Placuti, popoldne pa kulturni program v Katoliškem domu. Pobuda je bila popolnoma v skladu s programom pastoralnega načrta v Italiji, ki je osredotočen na družini. Dan prijateljstva je namreč pomenil srečanje družin, to je staršev in otrok, ob skupni mašni daritvi, ob udeležbi programa v dvorani Katoliškega doma in za sklep tudi ob pogrntjenih mizah na dvorišču pod lipami. Posrečeno se je temu programu pridružila še Olympia, ki je priložnost uporabila za zaključek športnega leta in nagajevanje športnikov in njih trenerjev.

Kulturni program so starši pripravili skupno z Glasbenim centrom Emil Komel in skupino Oder 90. Na odru so namreč nastopili gojenci glasbenega centra s programom, ki je obsegal izvajanje izključno slovenskih kompozicij od Gallusa (1591) do V. Lovca (r. 1922), skupno deset avtorjev. Sodelovalo je 15 gojencev šole. Ti so igrali različne instrumente od klavirja do violin, flavt, violončela; nastopili so tudi s solo petjem (Majda Kosovel, Mirjam Pahor).

Toda ni šlo zgolj za nastop z instrumenti, temveč za pravo dramsko prikazanje. V to je služila scenerija, kot si jo je zamislil prof. Hijacint Jussa, pa recitativni vložki iz del slovenskih avtorjev, kot jih je izbral

Uspehi šolskega zbora

V okviru občolske dejavnosti nižje srednje šole I. Trinko v Gorici že več let deluje tudi mladinski pevski zbor. Sestavljajo ga učenke in učenci vseh razredov, ki se seveda vsako leto menjajo. Vaje ima zbor vsak četrtek popoldne, po končanem šesturnem pouku.

V preteklem mesecu maju je zbor imel tri dokaj uspešne nastope.

Sodeloval je v Verdijevem gledališču pri mednarodnem srečanju šolskih skupin iz različnih evropskih dežel. 23. maja pa je odbor za nagrado »L. Verni« povabil ta slovenski zbor, da je otvoril prireditev s tremi pesmimi, ki so vzbudile veliko priznanja.

V soboto, 30. maja, se je mladinski zbor udeležil deželne revije šol-

prof. S. Kerševan in izvajali člani Odra 90 ob režiji prof. Franka Žerjale ter svetlobni učinki pod večšo roko N. Klanjščka. Vse je poživela Barbara Piccolo s plesi za osvetljeno kuliso. Ves nastop je res bil usklajen z motom Umetnik sem, samo umetnik in bil res umetniško zastavljen.

Po kratkem premoru so otroci iz Števerjana za ocvirček zaigrali prizorček Torta za mamo.

Ker je vreme dopuščalo, so starši in gostje še posedli za pogrntjene mize na dvorišču, kjer so jih bogato pogostile goriške matere in tudi očetje.

To priložnost so uporabili voditelji Olympije, da so spregovorili besedo tudi o tem našem športnem društvu. Glavno besedo je imel dr. Mirko Špacapan. Toda o Olympiji bomo drugič več povedali.

Lepo priznanje

Pred kratkim je prof. Martina Gergolet, ki poučuje na učiteljski šoli Simon Gregorčič v Gorici, prejela lepo priznanje za svojo diplomsko delo iz statističnih ved v akademskem letu 1990-91. Šlo je za tezo iz zavarovalništva posebne vrste (Dread-Disease). Priznanje je dobila za eno od desetih najboljših diplomskih nalog v Italiji. Nagrade podeljuje ustanova Fondazione Gasbarri, družbe Alleanza Assicurazioni. Profesorici iskreno čestitajo ravnateljica in kolegi!

skih zborov, ki se vsako leto vrši v Codroipu (Ud). 40-članski zbor je bil gost tamkajšnje srednje šole in je zjutraj nastopil za šolske skupine, popoldne pa za vse občinstvo, ki je z velikim navdušenjem sprejelo izvajanje goriških pevčkov. Poslušalce je prevzel tudi spored pesmi, ki so bile v glavnem sodobne priredbe slovenskih narodnih pesmi, ki jih za ta zbor pripravlja zborovodja, prof. S. Jericijo. Poudariti je treba, da so tovrstne skladbe precej zahtevne, a ustrezne vaje so pokazale, da jih tudi mladi pevci zmorejo izvajati. Tako ta pevska skupina, ki velja za najboljšo na Goriškem, širi in potrjuje lepo tradicijo našega zborovskega petja.

Zaskrbljenost staršev ob naši šolski reformi

Špošt. minister za šolstvo v Rimu šolski skrbnik v Trstu didaktični ravnatelj na Tržaškem sredstva množičnega obveščanja

V sredo, 27. maja 1992, so se predstavniki staršev raznih šolskih organov vseh petih didaktičnih ravnateljstev sestali, da bi ustanovili organ, ki bi povezoval starše učencev, ki obiskujejo slovenske osnovne šole na Tržaškem. Ta potreba je postala nujna ob uvedbi nove šolske reforme z zakonom št. 148 z dne 5. junija 1990, ki uvaja ob drugih novostih tudi nov šolski urnik. Večina staršev osnovnih slovenskih in italijanskih šol se je izrekla proti novemu urniku iz več razlogov. Starši nekaterih osnovnih šol so izbrali šestdnevni dopoldanski pouk, ker so mnenja, da je kopičenje šolskih snovi in obveznosti na pet dni za otroke prevelika fizična in psihična obremenitev. Podaljšek ali podaljška (če odpade sobota) bi pomenila, da bi naši otroci imeli več kot sedem ur predmetnega pouka dvakrat tedensko. To gre potemtakem na škodo kvalitete pouka in življenja naših otrok. V tej luči je tudi izničen namen reforme, ki vidi v skrajšanju dopoldnaskga pouka razbremenitev učencev. Podaljšek bi prišel v poštev le v primeru, če šola uvede v zadnjih treh razredih pouk tujega jezika. Drugače ne vidimo razloga, da bi se urnik spremenil.

Odklanjamo angleški model šole in tudi take rešitve, pri katerih država skuša predvsem reševati problem presežne delovne sile. Zato poudarjamo, da je vsiljevanje takega modela šole nedemokratsko početje, ker ne upošteva ne želje ne potreb vseh staršev, ki imajo po zakonu pravico, da soodločajo o šolskem življenju. Nismo proti celodnevni šoli, ampak za tak šolski sistem, da bo vsaka družina in vsak otrok dobil tako šolo, ki mu najbolj ustreza. Ne razumemo, zakaj bi vse šole morale imeti isti urnik. Starši bi morali vnaprej vedeti, kakšen urnik velja na posamezni šoli, da bi se lahko premišljeno odločili, poleg tega bi morale biti šole s podaljšanim popoldanskim urnikom za to opremljene (kuhinja, igrišče, telovadnica, delavnica itd.). Poleg tega so ti podaljški v nasprotju s kampanjo, ki jo zdravstvene oblasti vršijo zadnja leta po šolah o zdravi prehrani. Staršem ni vseeno, kaj bodo otroci jedli za kosilo: obloženi kruhek ali pa to, kar bi jim proti plačilu skuhal Dispral. Povratki bi lahko ovirali tudi obiskovanje izvenšolske dejavnosti, ki je v naši manjšini že tradicionalna in omogoča otrokom stik z različnimi slovenskimi življenjskimi okolji.

Iz tega je razvidno, da odpiramo tu veliko vprašanje v zvezi z zakonom št. 148, ki bi ga morali v bodoče italijanski zakonodajalci dopolniti in spremeniti, če hočejo prisluhniti potrebam staršev. 9. točka 15. člena zakona pravi, da mora šolski minister v teku štirih let poročati parlamentu o posledicah reforme osnovne šole. To pa zato, da bi uvedli tudi morebitne spremembe. Če ne bomo protestirali, bodo pri višjih šolskih oblasteh rekli, da je vse v redu.

Predsedniki petih področnih svetov slovenskih osnovnih šol na Tržaškem

TRST

Zlatomašnik Marjan Živic

V nedeljo, 31. maja, je g. Marjan Živic obhajal v svojem rojstnem kraju pri Sv. Ivanu v Trstu zlato mašo, to je petdeseto obletnico mašniškega posvečenja. V nedeljo, 14. junija, bo pa to obletnico obhajal v Bazovici z duhovniki in s svojimi župljani.

G. Živic je v Bazovici že od leta 1948. Po mašniškem posvečenju je bil najprej v Sočergi in Movražu v slovenski Istri, pomočnik na Repentabru in kaplan na Opčinah.

Teško bi bilo povedati, kaj vse je kot duhovnik naredil in uredil. Lahko rečemo, da je skrb za mladino gonilna sila vsega njegovega dela. O tem govori njegovo delo kateheta, nato pa tudi skrb za otroške kolonije (Žabnice, Naborjet, Campolongo, Rigolato, Paularo, Limosano, Tabrè in od leta 1965 Draga).

O njegovi požrtvovalnosti za kulturni napredek naših ljudi pričajo dvorana iz leta 1950, Slomškov dom iz leta 1964 in vse prireditve, ki so se tukaj zvrstile.

O skrbi za božjo slavo pa govori nova cerkev na Pesku, obnovitev cerkva v sami Bazovici, v Gropadi, na Padričah in vse njegovo obširno dušnopastirsko delo.

Nekaj let je bil dekan openskega dekanata in od 25. decembra 1967 je častni kanonik tržaškega stolnega kapitlja.

Pri zlati maši je sam kratko orisal svoje življenje in delovanje.

Ko je imel novo mašo 7. junija 1942, so se nad Trstom zbirali temni oblaki. V cerkvi je bilo vse latinsko (slovenske pesmi v latinskem prevodu), a njegov pridigar msgr. Ukmar si je le upal spregovoriti. (Ukmarjevo pridigo so pri zlati maši zopet prebrali). Ko so bili pri kosilu na domu, so jih pred hišo varovali številni karabinerji, ker so nekateri »dobri« ljudje zagrozili, da bodo hišo Slovencev zažgali.

Ob prevratu Italije v septembru 1943 je bil župnik v Sočergi. Nemci so tedaj v vasi in okolici postrelili 60 moških. V nevarnosti je bil tudi župnik, ker so partizani »povedali« Nemcem, da je župnik »nevaren« človek. A ga je sestra rešila. Ko so Nemci odšli, so pa partizani grozili, da ga bodo odpeljali (kakor so odpeljali g. Tkavca). Ljudje so mu to povedali in ga rešili s tem, da so ga skritega na vozu pripeljali v Koper.

Umaknil se je v Furalnijo in nato

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU razpisuje

Natečaj za novo slovensko gledališko igro

Dela, kateregakoli žanra, a izvedljiva z ansamblom SSG, morajo biti predložena upravi gledališča do 31. oktobra v petih podpisanih izvodih. Žirija teatrologov in predstavnikov gledališča bo podelila

odkupno nagrado Lit. 8.000.000 (osem milijonov lir).

Nagrada vključuje odkup za uprizoritev v letu 1993, SSG pa si pridržuje pravico odkupa tudi drugih del. Potrebne informacije dobite na upravi SSG v Trstu, Ul. Petronio 4, ali po telefonu 632-664/5.

v škofijo Como ob švicarski meji, kjer je bil skoraj od blizu priča pokolu Mussolinija in njegovih priistašev.

Ko vse to ponavljamo, dragi Marjan, se ti iz srca zahvaljujemo za vse dobro, ki si ga delil. Želimo Ti še veliko veselja z mladimi in z ne več mladimi!

Lojze Škerl

Čestitke

Ob zlati maši msgr. Marjana Živca, dolgoletnega dušnega pastirja pod zavetjem sv. Marije Magdalene v Bazovici in vnetega Slomškovega častilca, jubilanu iskreno čestitajo, se mu zahvaljujejo za njegov dragocen prispevek farnemu občestvu ter slovenski Cerkvi in mu želijo še zdravih in vedrih dni njegovi farani.

Bog vas živi.

Bazovica

Na binkoštno nedeljo smo doživeli lepo srečanje z bolniki, ostarelimi in prijatelji vseh trpečih. In to že več let prireja Duhovska zveza v Bazovici. Cerkev je velika in vanjo je lahko priti. Sv. mašo je opravil msgr. Lojze Škerl, lepe misli o trpljenju, boleznih je podal dolinski župnik Rafael Slejko. Številni gostje so se veselili tudi ob petju otroškega zbora »Kresnice« od Sv. Ivana in to v cerkvi in v Slomškovem domu, kjer so bili vsi prisotni lepo postreženi. Hvala Duhovski zvezi, ki tako lepo skrbi za bolne.

Draga številni gostje

Prvega in drugega junija smo imeli odlične goste iz Poljske: 45 mladih pevcev iz Szczecina. Pri nas so prenočili in se okrepčali skupaj s pridnim spremstvom. Ganilo nas je njih lepo vedenje, hvaležnost in prijaznost. Prišli so iz Poljske, da nastopijo na mednarodnem festivalu v Clusonu. Ko so se vračali, so se ustavili tudi v Trstu, kjer imajo nekaj svojih ljudi. Nastopili so v dvorani v ulici Ananian in pri maši v cerkvi sv. Vincencija. V pozni uri so v torek nastopili tudi v bazovski cerkvi in želi velik uspeh. Številno občinstvo jih je močno nagradilo z dolgim ploskanjem. Peli so cerkvene umetne pesmi in tudi narodne, nekatere so peli in izrazili z gibanjem rok, nog, kar je še bolj navdušilo poslušalce. V sredo so zgodaj odpotovali v München, kjer so spet nastopili in prikazali svoje kulturno bogastvo.

Pred dvema tednoma smo imeli v počitniškem domu v Dragi tudi osnovnošolce iz Codroipa, ki so preživeli ves teden v Dragi in od tu vsak dan odhajali na ogled Trsta in okolice. Tudi lansko leto so prišli v Drago.

Imamo vedno številne goste. Lansko leto so pri nas preživeli nekaj dni mladi pevci iz Belorusije. Pred leti tudi najbolj številni pevski zbor iz Budinpešte. Zelo številne so župnijske skupnosti, ki preživijo nedeljo v lepi zbranosti in obenem v sproščenosti. Sedaj se pa pripravlja naše društvo Slokad na 20-dnevno počitniško kolonijo, ki bo sprejela 40 otrok od 3. julija dalje. Imamo še nekaj prostih mest. Starši se lahko priglasijo za pojasnila na tel. štev. 040/226117. Samo naj pohitijo!

MŽ

Sovodnje

Zadnji dan maja je vokalna skupina Sovodnjska dekleta priredila slavnostni koncert ob 10-letnici plodnega delovanja. Skupino vodi od vsega začetka Sonja Pelicon. Dekleta so v domačem kulturnem domu med prireditvijo prejela celo goro rož in raznih priznanj. V imenu ZSKD je priznanje izročil Rudi Pavšič, Ignacij Ota v imenu ZKO in Slovenske pevske zveze (Gallusova srebrna značka). Pozdrave in priznanja so prinesli še: Marija Ferletič za SSO, Marjan Tomsič za občinsko upravo, Slavko Tomsič za KD Sovodnje, Nada Komjanc za KD iz Gorice ter mnogi zamejski predstavniki. Z dekleti so na odru sodelovali tudi člani zbora Skala iz Gabrij pod vodstvom Rozine Konjedic. Celoten program, ki je potekal pod naslovom »Cvetice prve, ki jih da pomlad«, je povezoval Janez Starina.

Pred začetkom koncerta v dvorani je oktet Vrtnica iz Nove Gorice počastil lep kulturni dogodek s svojo pesmijo v atriju.

Za priznanja se je zahvalila pevovodja Sonja Pelicon in se spomnila vseh deklet, ki so v preteklosti nastopale z njimi: Ivane Butkovič, Brune Fajt, Anke Kuzmin, Mirjam Koncut in Miriam Černic. V današnji sestavi pa nastopajo: Sonja in Majda Pe-

licon, Nada Devetak, Danila Petijan, Valentina Milocco, Nadja Fajt, Tatjana Cotič, Irena Gulin, Alenka Florenin in Tanja Kuzmin.

Iskrene čestitke in še na mnoga leta skupnega nastopanja!

Remo Devetak

Lep pevski in dramski nastop v Štandrežu

Kulturna sezona se izteka in v teh prvih dneh meseca junija imajo razna društva na programu nastope, ki predstavljajo zaključek jesenskimskega dela. Tak nastop je bil v četrtek, 4. junija, v župnijski dvorani »Anton Gregorčič« v Štandrežu, kjer je prosvetno društvo Štandrež poskrbelo za prijeten kulturni večer.

Najprej se je na odru zvrstila štandreška mladina, ki jo vodi Elvira Chiabai, nato pa še mešani zbor Štandrež, ki je pod vodstvom Valentinie Pavio odpel vrsto pesmi.

Člani štandreške dramske skupine so za to priliko pripravili posrečeno veseloigro Obravnava, ki jo je priredila in režirala Mira Štrukelj. Predstava je deloma v domačem narečju, kar ji daje še večjo privlačnost. Nastopili so: Vanja Bastjančič, Marjan Breščak, Viktor Selva, Božidar Tabaj, Silvan Zavadlav in Silvana Žnidarčič.

Nagrada društvu Jadro v Ronkah

Odbor Sklada Dušana Černeta je soglasno sklenil, da prejme nagrado iz Sklada za leto 1992 Slovensko kulturno rekreativno društvo Jadro iz Ronk. Društvo že vrsto let opravlja zaslužno delo za slovensko narodnostno skupnost ob naši zahodni jezikovni meji.

Sklad Dušana Černeta obstaja od leta 1975, v spomin na tedaj umrlega slovenskega javnega delavca in časnika. Nagrade iz Sklada se vsako leto podeljujejo organizacijam ali posameznikom, katerih delo je pomembno in zaslužno za rast slovenstva, v duhu demokracije in s spoštovanjem do krščanskih vrednot. Doslej je bilo podeljenih šestnajst nagrad.

Letošnja slovesna podelitev nagrade bo v nedeljo, 14. junija, ob 19.30, na sedežu društva Jadro v Ronkah (Romjan), Trg Sv. Štefana 1.

DAROVI

Za OPZ Kresnice pri Sv. Ivanu v Trstu: N.N. 500.000 lir.

Amelija in Leopold Pangos darujeta po 50.000 lir za Sveto Goru in za Marijin dom v Rojanu.

Za SZSO v počastitev spomina na dragega očeta Zorka daruje hčerka Marija Ščuka Kerže 100.000 lir.

Za begunce iz Bosne in Hercegovine: Vinc. konferenca župnije Sv. Križ 500.000; v trgovini Fortunato razni dobrotniki 1.060.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: V spomin Antonije Malič daruje hči Vanda z družino 300.000 in vnukinja Helena z možem Giorgem 200.000 lir.

Za begunce: namesto cvetja na grob pok. Alberta Slokar in Ane Brišček vd. Skerlavaj, Anica in Bruna Ciani 50.000; K.P. 30.000; L.Š. 50.000; N.N. 100.000 lir.

N.N. Gorica daruje: za Karitas 100.000 in za misijone 50.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana Go: namesto cvetja na grob pok. Ninota Fidaio, druž. Hmeljak Franc, Sovodnje 50.000 lir.

Za sovodnjsko cerkev: namesto cvetja na grob Ottavia Milocco, druž. Tomsič, Vas 50.000 lir.

Za begunce iz Bosne in Hercegovine: Vinc. konferenca župnije Sv. Križ 500.000; v trgovini Fortunato razni dobrotniki 1.060.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: N.N. Vrh 40.000; Zora Devetak, Tržič 50.000; nabirka Slovenskega kulturnega kluba za slovensko Karitas 200.000 lir.

— obvestila

V župnijski cerkvi v Barkovljah bo v soboto, 27. junija ob 17. uri sveta birma za slovenske birmance iz tržaškega mesta.

VPISOVANJE ZA POTOVANJE NA ŠKOTSKO IN ANGLIJO od 23.7. do 31.7.1992 (9 dni) se zaključí 15. t.m. Prosimo vse prijavitelje, da do 26. junija poravnajo celotno vsoto.

Slovenska ljudska knjižnica Damir Feigel in Glasbena matica - Gorica vabita ob 100-letnici rojstva Marija Kogoj na predavanje skladatelja Jakoba Ježa: Srečanje z zapuščino Marija Kogoj, v petek, 12.6. ob 19.00 v prostorih Glasbene matice, Križna ulica 3 - Gorica.

Romanje v Lurd z modrim vlakom bo od 16. do 22. julija. Kdor želi z našo slovensko skupino, naj se čimprej prijavi pri dr. Močniku v Gorici, ulica sv. Ivana, 9. Lahko se oglasite tudi po telefonu št. 32075 vse dni razen četrta in nedelje od 11. do 12. ure.

V društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 15. junija, gost večera publicist in časnika Viktor Blažič iz Ljubljane, ki bo govoril o aktualnih problemih Slovencev in Slovenije v sedanjem trenutku. Predavanje bo v Peterlinovi dvorani s pričetkom ob 20.30.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL - GORICA
GLASBENA SLIKANICA
nastopijo gojenci iz Gorice, Štandreža, Doberdoba, Števerjana in s Plešvega.
Dvorana Katoliškega doma v Gorici
Sobota, 13. junija 1992 ob 20.30

Stalno slovensko gledališče v sezoni 1991/92

V tej sezoni je SSG mimo Sofoklejevega Kralja Ojdiipa v režiji Mileta Koruna, krstno uprizorilo štiri slovenska dela: komedijo Toneta Partljiča Moj deda, socialistični mrtvak, režiser je bil Mario Uršič; satirični kabaret Sergeja Verča in Borisa Kobala Ime mu bo Just, režiser je bil Sergej Verč, dramo Aleksija Pregarca Črni galebi, režiser Jože Babič, ter šolam namenjeno predstavo Zore Tavčar v režiji Marija Uršiča Ptice nočnega vrta. Ob tem je z Romantičnimi dušami v režiji Vinka Moderndoferja zaključilo ciklus celotnega Cankarja, začet leta 1986.

Tudi letos pripravlja gledališče poletno sezono na prostem, v okviru katere bo 3. julija premiera Prebrisane vdove Carla Goldonija po uprizoritveni zamisli Mete Hočvar.

DRUŠTVO »F.B. SEDEJ«

iz Števerjana vabi na koncert mešanega zbora F.B. Sedej in dekljskega zbora Alenka v nedeljo, 14. junija ob 20.30, v dvorani Sedejevega doma. Izkupiček koncerta bo namenjen beguncem iz Bosne in Hercegovine.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE »MIRKO FILEJ« GORICA

POKLON MIRKU FILEJU

Sodelujejo:

MoPZ M. Filej - Gorica
MePZ Rupa-Peč
ODER90
Govornik dr. Andrej Bratuž

Gorica, Katoliški dom, 14. junija 1992 ob 18. uri

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO E. KOMEL GORICA

GLASBENI POKLON GOJENCEV

ob zaključku šolskega leta

- Glasbena slikanica
Katoliški dom, sobota 13. junija 1992 ob 20.30
- Pod cerkvenim obokom
Cerkev sv. Ivana, sobota 20. junija 1992 ob 20.30

radio

Sporod od 14. junija do 20. junija 1992

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.00 Mladinski oder. Janez Povše: »Vse je dosti lepše, Martinac«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 14.10 Boris Kobal: »Bonjour Triestesec«. 15.30 Krajevne stvarnosti.

Ponedeljek: 9.00 Evergreeni. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Boris Pahor: »Mesto v zalivu«. 18. del. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Primorska poje. 13.25 Gospodarska problematika. 14.10 Otroški kotichek: »Za spretne roke«. 15.00 Potpuri. 15.30 Strmeče uho. Pripravila Tanja Rebula. 16.00 Mi in glasba: simfonični orkester RTV Slovenija, Slovenski komorni zbor in zbor Consortium musicum. 17.20 Potpuri. 17.40 Mladi val.

Torek: 9.00 Zvočne kulise. 11.30 Boris Pahor: »Mesto v zalivu«. 19. del. 12.00 Nepozabne odrske sanje. 12.40 Primorska poje. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba: simfonični orkester RTV Slovenija. 17.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 11.30 Boris Pahor: »Mesto v zalivu«. 20. del. 12.00 Male neznane države. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Primorska poje. 13.25 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu (1. del). 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu (2. del). 16.00 Iz komornega opusa Marija Kogoj (ob stoletnici skladateljevega rojstva).

Četrtek: 8.40 Znani slovenski ansambli. 11.30 Boris Pahor: »Mesto v zalivu«. 21. del. 12.00 Moji prijatelji za boljši svet. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Primorska poje. 14.10 Dvignjena zaveza. 15.00 Evergreeni. 15.30 Franjo Frančič: Delitve. 16.00 Mi in glasba: ženski zbor Rotovž iz Maribora. 17.10 Četrtkova srečanja: Obtoženci drugega tržaškega procesa.

Petek: 9.00 Boris Kobal: »Bonjour Triestesec...«. 11.30 Boris Pahor: »Mesto v zalivu«. 22. del. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Primorska poje. 13.25 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški kotichek: »Barvni ringaraja«. 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina. 15.00 Zvočne kulise. 15.30 O poeziji 80. let (ponovitev). 16.00 Mi in glasba: flavtist Giorgio Marcossi, karinetist Lino Urdan in fagotist Vojko Cesar v našem studiu. 17.10 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki (ponovitev). 9.00 Slovenska lahka glasba. 10.10 Koncert v Muzeju na goriškem gradu, pianist Andrej Pisarev. 11.30 Boris Pahor: »Mesto v zalivu«. 23. del. 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta rozajanski glas. Oddaja iz Režije. 12.45 Krajevne stvarnosti: Glasnik Kanalske doline. 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon. 14.40 Potpuri. 15.00 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 16.00 Mi in glasba. Kitaristka Barbara Brišček in violinistka Raffaella Petronio na 21. slovenskem tekmovanju mladih glasbenikov v Celju. 18.00 Dimitrij Kralj: »Pet kopalnic«. Radijska igra.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.
Uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 533177 poštni tekoči račun: 11234499
Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949
Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Pošt. plačana v gotovini - skupina 1/70% Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice
Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo Società Tipografica Cattolica srl
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318
Tiska: Tiskarna Budin v Gorici
Cena posamezne številke: 1000 lir
Letna naročnina: Italija 50.000 inozemstvo 70.000 zračna pošta 95.000
Oglaš: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA

»Kamenček« ali »skala«?! Kakor za koga.

Kamenčki...

Tudi eno leto po slovesni razglasitvi samostojne države Slovenije še vedno pozdravlja vstopajoče v Sovodnje jugoslovanska zastava z rdečo zvezdo v sredini. V imenu te zvezde so lani »prijatelji« napadli državo Slovenijo in Hrvaško, letos pa BiH ter povzročili tisoče mrtvih, stotisoče ranjenih in poldrugi milijon beguncev, če pustimo ob strani vso materialno in moralno škodo, ki se bo poznala skozi desetletja. Ko se peljemo mimo tega znamenja se nam postavlja vsaj dve vprašanji: ali se komu toliko toži po »lepih starih časih«, ali pa občinska uprava še ni uspela zbrati 50 slovenskih tolarjev (približno 750 lir), saj le toliko stane nalepka slovenske zastave iste velikosti, s katero bi lahko prekrili jugoslovansko.

Zaključno mladinsko srečanje

Zveza slovenskih kulturnih društev, v sodelovanju s Kulturnim domom, Gorica, dijaškim domom Simon Gregorčič, knjižnico Damir Feigel, priredi v soboto, 13. junija 1992, ob 18. uri, v goriškem Kulturnem domu mladinsko zaključno srečanje

Vrtiljak mladosti

- Na letošnjem Vrtiljaku bodo nastopali:
 - otroški zbor KD Oton Župančič iz Štandreža z glasbeno pravljico Juri Muri v Afriki;
 - skupina Oder mladih KD Briški grič iz Števerjana z igrico Modra kapica;
 - učenci 1. in 4. razreda OŠ Prežihov Voranc iz Doberdoba s pripovedjo Na Gorenjsko;
 - ritmičarke ŠZ Dom s tremi točkami;
 - harmonikašica Glasbene matice Gorica - Vanja Batistič.

Program bo povezovala Mina-Špela Stepančič, režija Sten Vilar. Na ogled bo tudi razstava mladinskega tiska, material, za katerega so posredovali: knjižnica Damir Feigel Gorica, Tržaška knjigarna Trst, Uredništvo Ciciban Ljubljana.

ZSKD - GORICA